

Số: 6529/TCHQ-GSQL

Hà Nội, ngày 18 tháng 12 năm 2023

V/v thủ tục đưa hàng hóa vào xây
dựng công trình cho DNCX

Kính gửi: - Vụ Pháp chế - Bộ Tài chính;
- Cục Quản lý, giám sát chính sách thuế, phí và lệ phí;
- Tổng cục Thuế.

Tổng cục Hải quan nhận được phản ánh vướng mắc của một số Công ty về thủ tục đưa hàng hóa vào xây dựng công trình cho DNCX. Cụ thể như sau:

I. Nội dung vướng mắc

Một số Công ty thực hiện hoạt động xây dựng công trình cho DNCX theo hình thức chìa khoá trao tay. Trong quá trình xây dựng nhà xưởng cho DNCX, Công ty có đưa mặt hàng là các hệ thống đi ngầm hoặc gắn tường đi liền với công trình xây dựng của DNCX (như hệ thống thông gió, hệ thống phòng cháy, hệ thống điện, hệ thống cấp thoát nước, hệ thống an ninh giám sát...). Lượng hàng hóa này được Công ty mua từ nguồn gốc nội địa để phục vụ xây dựng cho DNCX; các vật tư, thiết bị kết cấu tạo thành các hệ thống đi kèm công trình được thiết kế âm tường/trần hoặc đi ngầm gắn liền với công trình như:

- + Hệ thống thông gió và điều hoà.
- + Hệ thống điện bao gồm: đèn điện, trạm biến áp, tủ điện, hệ thống dây điện, được đặt cố định hoặc gắn vào tường.
- + Hệ thống cấp/thoát nước bao gồm: ống dẫn nước/thoát nước, máy bơm, bình nóng lạnh được gắn cố định vào tường.
- + Hệ thống PCCC bao gồm: bình xịt và vòi xịt thuộc hệ thống PCCC gắn cố định vào công trình và được đặt ở các vị trí cầu thang hay các vị trí trọng yếu để đảm bảo an ninh cháy nổ.
- + Hệ thống an ninh giám sát bao gồm: camera gắn tường tại các khu vực cầu thang hay bên ngoài khuôn viên và kết hợp dây cáp đi âm tường.

- Căn cứ quy định tại Điều 74 Thông tư số 38/2015/TT-BTC ngày 25/3/2015 được sửa đổi, bổ sung tại khoản 50 Điều 1 Thông tư số 39/2018/TT-BTC ngày 20/4/2018 của Bộ Tài chính và Điều 26 Nghị định số 35/2022/NĐ-CP ngày 28/5/2022 của Chính phủ, các Công ty xây dựng lựa chọn không làm thủ tục hải quan.

- Công văn số 14899/BTS-CST ngày 31/10/2013 của Bộ Tài chính hướng dẫn: “Trường hợp Công ty là DNCX thực hiện xây dựng mở rộng nhà máy, lắp đặt thêm hệ thống cơ-điện, công ty thực hiện ký hợp đồng giao thầu với nhà thầu theo hình thức hợp đồng xây dựng, lắp đặt trọn gói có bao thầu nguyên vật liệu, máy móc, thiết bị thì thuế GTGT đầu vào của nguyên vật liệu, vật tư, thiết bị nhà thầu sử dụng để xây dựng mở rộng nhà máy, lắp đặt thêm động cơ-điện thi công các công trình này được khấu

trừ, hoàn thuế nếu đáp ứng các điều kiện về hợp đồng, hoá đơn chứng từ theo quy định và không cần tờ khai hải quan.”

- Công văn số 13968/TCHQ-GSQL ngày 20/11/2014 của Tổng cục Hải quan hướng dẫn: *“Đối với hàng hóa có nguồn gốc nội địa đưa vào doanh nghiệp chế xuất để thực hiện hoạt động xây dựng, DNCX, người bán hàng cho DNCX được lựa chọn thực hiện hoặc không thực hiện thủ tục xuất khẩu, nhập khẩu và hải quan đối với vật liệu xây dựng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng từ nội địa Việt Nam”.*

Các Công ty đề nghị xác nhận cách hiểu:

(1) Hàng tiêu dùng có nguồn gốc từ nội địa để xây dựng nhà xưởng của DNCX gồm các hàng hóa nêu trên, Công ty lựa chọn không thực hiện thủ tục hải quan là đúng quy định hiện hành.

(2) Trường hợp Công ty cung cấp đầy đủ chứng từ liên quan như hợp đồng, hóa đơn, chứng từ theo quy định thì không cần tờ khai hải quan để có thể thực hiện khâu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào của vật tư, thiết bị.

Hiện Công ty vướng mắc liên quan đến khâu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào của thiết bị, vật tư đã đưa vào xây dựng, lắp đặt cho DNCX và đã lựa chọn không làm thủ tục hải quan.

II. Cơ sở pháp lý

1. Quy định liên quan đến việc lựa chọn thực hiện hoặc không thực hiện thủ tục hải quan đối với hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu của DNCX:

- Khoản 4 Điều 26 Nghị định số 35/2022/NĐ-CP ngày 28/5/2022 của Chính phủ quy định về quản lý khu công nghiệp và khu kinh tế (trước đây là khoản 3 Điều 30 Nghị định số 82/2018/NĐ-CP ngày 22/5/2018) quy định các trường hợp không phải làm thủ tục hải quan theo quy định của pháp luật về hải quan như sau:

b) Vật liệu xây dựng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng từ nội địa Việt Nam để xây dựng công trình, phục vụ cho điều hành bộ máy văn phòng và sinh hoạt của người lao động làm việc tại doanh nghiệp chế xuất không phải thực hiện quy định về thủ tục hải quan, kiểm tra và giám sát hải quan, thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu áp dụng đối với hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu theo quy định của pháp luật. Doanh nghiệp chế xuất, người bán hàng được lựa chọn thực hiện hoặc không phải thực hiện thủ tục xuất khẩu, nhập khẩu đối với vật liệu xây dựng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng từ nội địa Việt Nam”.

- Điểm b khoản 1 Điều 74 Thông tư số 38/2015/TT-BTC ngày 25/3/2015 được sửa đổi, bổ sung tại khoản 50 Điều 1 Thông tư số 39/2018/TT-BTC ngày 20/4/2018 của Bộ Tài chính quy định các trường hợp DNCX và đối tác của DNCX được lựa chọn thực hiện hoặc không thực hiện thủ tục hải quan như sau:

“b) Hàng hóa là vật liệu xây dựng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng mua từ nội địa để xây dựng công trình, phục vụ cho điều hành bộ máy văn phòng và sinh hoạt của cán bộ, công nhân làm việc tại DNCX”.

- Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan có một số văn bản hướng dẫn thủ tục hải quan đối với hàng hóa của DNCX như sau:

+ Công văn số 14899/BTC-CST ngày 31/10/2013 của Bộ Tài chính trả lời Công ty TNHH Kalotec Việt Nam, theo đó: “*Trường hợp Công ty TNHH Kalotec Việt Nam là DNCX thực hiện xây dựng mở rộng nhà máy, lắp đặt thêm hệ thống cơ-điện, công ty thực hiện ký hợp đồng giao thầu với Công ty TNHH Kinden theo hình thức hợp đồng xây dựng, lắp đặt trọn gói có bao thầu nguyên vật liệu, máy móc, thiết bị thì thuế GTGT đầu vào của nguyên vật liệu, vật tư, thiết bị Công ty TNHH Kinden sử dụng để xây dựng mở rộng nhà máy, lắp đặt thêm động cơ-điện thì công các công trình này được khấu trừ, hoàn thuế nếu đáp ứng các điều kiện về hợp đồng, hoá đơn chứng từ theo quy định và **không cần tờ khai hải quan***”.

+ Công văn số 12081/BTC-TCHQ ngày 11/9/2013 của Bộ Tài chính trả lời Công ty TNHH Samsung Electronics Việt Nam Thái Nguyên, theo đó: “*Hoạt động xây dựng, lắp đặt công trình cho DNCX được khấu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào mà **không cần tờ khai hải quan** nếu đáp ứng điều kiện về hợp đồng và hoá đơn, chứng từ theo quy định. Căn cứ hướng dẫn trên, đối với hàng hóa là vật tư sản xuất trong nước phục vụ xây dựng, lắp đặt cho SEVT (bao gồm cả trường hợp nhà thầu tự sản xuất và cung cấp), Bộ Tài chính đồng ý đề xuất của SEVT về việc **không yêu cầu nhà thầu mở tờ khai hải quan** đối với hàng hóa là vật tư có nguồn gốc sản xuất trong nước đưa vào xây dựng, lắp đặt theo hợp đồng thầu với SEVT*”.

+ Công văn số 13968/TCHQ-GSQL ngày 20/11/2014 của Tổng cục Hải quan trả lời Công ty TNHH Kỹ thuật và xây dựng THC, theo đó: “*Đối với hàng hóa có nguồn gốc nội địa đưa vào doanh nghiệp chế xuất để thực hiện hoạt động xây dựng, DNCX, người bán hàng cho DNCX được lựa chọn thực hiện hoặc không thực hiện thủ tục xuất khẩu, nhập khẩu và hải quan đối với vật liệu xây dựng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng từ nội địa Việt Nam*”.

Tuy nhiên, các công văn nêu trên của Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan là các công văn trả lời cho từng vụ việc cụ thể, không phải văn bản hướng dẫn thực hiện chung trong toàn ngành.

2. Quy định liên quan đến khấu trừ, hoàn thuế GTGT:

- Khoản 2 Điều 16 Thông tư số 219/2013/TT-BTC ngày 31/12/2013 của Bộ Tài chính hướng dẫn thi hành Luật Thuế giá trị gia tăng và Nghị định số 209/2013/NĐ-CP ngày 18/12/2013 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều Luật Thuế giá trị gia tăng, quy định điều kiện khấu trừ, hoàn thuế đầu vào của hàng hóa, dịch vụ xuất khẩu:

“*Tờ khai hải quan đối với hàng hóa xuất khẩu đã làm xong thủ tục hải quan theo hướng dẫn của Bộ Tài chính về thủ tục hải quan; kiểm tra, giám sát hải quan; thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu và quản lý thuế đối với hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu.*”

Đối với cơ sở kinh doanh xuất khẩu sản phẩm phần mềm dưới các hình thức tài liệu, hồ sơ, cơ sở dữ liệu đóng gói cứng để được khấu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào, cơ sở kinh doanh phải đảm bảo thủ tục về tờ khai hải quan như đối với hàng hóa thông thường.

Riêng các trường hợp sau không cần tờ khai hải quan;

- Đối với cơ sở kinh doanh xuất khẩu dịch vụ, phần mềm qua phương tiện điện tử thì không cần có tờ khai hải quan. Cơ sở kinh doanh phải thực hiện đầy đủ các quy

định về thủ tục xác nhận bên mua đã nhận được dịch vụ, phần mềm xuất khẩu qua phương tiện điện tử theo đúng quy định của pháp luật về thương mại điện tử.

- Hoạt động xây dựng, lắp đặt công trình ở nước ngoài hoặc ở trong khu phi thuế quan.

*- Cơ sở kinh doanh cung cấp điện, nước, văn phòng phẩm và hàng hóa phục vụ sinh hoạt hàng ngày của doanh nghiệp chế xuất gồm: lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng (bao gồm cả bảo hộ lao động: quần, áo, mũ, giày, ủng, găng tay)”.
3. Quy định liên quan đến vật liệu xây dựng, hàng tiêu dùng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm:*

- Về vật liệu xây dựng:

+ Khoản 1 Điều 3 Nghị định số 09/2021/NĐ-CP ngày 09/02/2021 của Chính phủ về quản lý vật liệu xây dựng quy định: “Vật liệu xây dựng là sản phẩm, hàng hóa được sử dụng để tạo nên công trình xây dựng, trừ các trang thiết bị điện và thiết bị công nghệ”.

+ Bộ Xây dựng có Thông tư số 19/2019/TT-BXD ngày 31/12/2019 ban hành Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về sản phẩm, hàng hóa vật liệu xây dựng và hướng dẫn chứng nhận hợp quy, công bố hợp quy. Theo đó đối với vật liệu xây dựng có thể căn cứ Thông tư này để xác định.

- Về hàng tiêu dùng:

+ Theo Từ điển tiếng Việt thì: “Hàng tiêu dùng được hiểu là hàng dùng trong sinh hoạt”.

+ Theo Wikipedia thì: “Hàng tiêu dùng được hiểu là hàng hóa tiêu thụ cuối cùng, được dùng cho cá nhân sử dụng hay giao dịch, chứ không dùng trong việc sản xuất hàng hóa khác”.

+ Theo quy định tại điểm II Phụ lục I Danh mục hàng hóa cấm nhập khẩu ban hành kèm theo Nghị định số 69/2018/NĐ-CP thì hàng tiêu dùng đã qua sử dụng cấm nhập khẩu gồm các nhóm hàng:

a) Hàng dệt may, giày dép, quần áo. b) Hàng điện tử. c) Hàng điện lạnh. d) Hàng điện gia dụng. e) Hàng trang trí nội thất. g) Hàng gia dụng bằng gốm, sành sứ, thủy tinh, kim loại, nhựa, cao su, chất dẻo và các chất liệu khác. h) Xe đạp. i) Mô tô, xe gắn máy.

Như vậy, không có văn bản quy định cụ thể nhóm mặt hàng tiêu dùng.

- Đối với nhóm văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm: do nhóm hàng hóa này đặc thù nên dễ nhận biết hơn các nhóm hàng hóa khác.

III. Ý kiến của Tổng cục Hải quan

1. Thực tiễn

Theo báo cáo của Cục Hải quan các tỉnh, thành phố thì tại phần lớn Cục Hải quan các tỉnh, thành phố nơi có DNCX đều thực hiện thủ tục hải quan theo quy định đối với thiết bị, vật tư đưa từ nội địa vào xây dựng cho DNCX. Có 02 Cục Hải quan Thanh Hoá, Bình Phước và 03 doanh nghiệp thuộc Cục Hải quan tỉnh Thừa Thiên Huế lựa chọn không thực hiện thủ tục hải quan.

2. Về thủ tục hải quan

- Cơ quan Hải quan không có thẩm quyền xác nhận cách hiểu của doanh nghiệp về hàng hóa là thiết bị, vật tư đưa từ nội địa vào xây dựng cho DNCX. Việc lựa chọn làm hay không làm thủ tục hải quan căn cứ theo quy định tại Điều 74 Thông tư số 38/2015/TT-BTC ngày 25/3/2015 được sửa đổi, bổ sung tại khoản 50 Điều 1 Thông tư số 39/2018/TT-BTC ngày 20/4/2018 của Bộ Tài chính, Điều 30 Nghị định số 82/2018/NĐ-CP ngày 22/5/2018 được thay thế bởi Nghị định số 35/2022/NĐ-CP ngày 28/5/2022 của Chính phủ.

- Theo quy định tại Khoản 4 Điều 26 Nghị định số 35/2022/NĐ-CP thì vật liệu xây dựng, văn phòng phẩm, lương thực, thực phẩm, hàng tiêu dùng từ nội địa đưa vào xây dựng cho DNCX thì được lựa chọn làm hoặc không làm thủ tục hải quan. Tại Điều này không quy định hàng hóa là thiết bị, vật tư được lựa chọn làm hay không làm thủ tục hải quan, do vậy, nếu hàng hóa là thiết bị, vật tư đưa từ nội địa vào DNCX thì phải thực hiện thủ tục hải quan theo quy định.

- Đối với nhóm mặt hàng do các Công ty phản ánh dẫn trên như: Hệ thống thông gió và điều hòa; Hệ thống điện; Hệ thống cấp/thoát nước; Hệ thống PCCC và Hệ thống an ninh giám sát có được coi là hàng hóa tiêu dùng hay là máy móc, thiết bị, vật tư thì chưa có cơ sở để xác định.

3. Về điều kiện áp dụng thuế suất 0%, khấu trừ, hoàn thuế GTGT

Hiện nay, cụm từ “*Hoạt động xây dựng, lắp đặt công trình ở nước ngoài hoặc ở trong khu phi thuế quan*” quy định tại Điều 16 Thông tư số 219/2013/TT-BTC có 02 cách hiểu như sau:

- Cách hiểu 1: chỉ áp dụng đối với dịch vụ xây dựng, lắp đặt (chỉ gồm chi phí nhân công, không bao gồm trị giá hàng hóa để xây dựng, lắp đặt công trình).

Theo đó, trường hợp doanh nghiệp nội địa thực hiện xây dựng công trình cho DNCX thì một trong các điều kiện để được áp dụng thuế suất thuế GTGT 0%, thủ tục hồ sơ để được khấu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào là phải có tờ khai hải quan xuất khẩu.

- Cách hiểu 2: gồm chi phí nhân công và trị giá hàng hóa để xây dựng, lắp đặt công trình.

Theo đó, trường hợp doanh nghiệp nội địa thực hiện xây dựng, lắp đặt công trình cho DNCX thì điều kiện để được áp dụng thuế suất thuế GTGT 0%, thủ tục hồ sơ để được khấu trừ, hoàn thuế GTGT đầu vào thực hiện theo quy định tại Điều 16 Thông tư số 219/2013/TT-BTC (không cần tờ khai hải quan xuất khẩu).

Như vậy, hiện nay điều kiện áp dụng thuế suất 0%, khấu trừ, hoàn thuế GTGT đối với hàng hóa do nhà thầu đưa từ nội địa vào khu phi thuế quan để xây dựng nhà xưởng, văn phòng làm việc, lắp đặt thiết bị cho DNCX chưa được hiểu thống nhất. Đề nghị Tổng cục Thuế có văn bản hướng dẫn Cục Hải quan, Cục Thuế các tỉnh, thành phố về điều kiện áp dụng thuế suất thuế GTGT 0% đối với trường hợp này.

Để có cơ sở trả lời các Công ty, Tổng cục Hải quan kính đề nghị Vụ Pháp chế, Cục Quản lý, giám sát chính sách thuế, phí và lệ phí, Tổng cục Thuế cho ý kiến về các nội dung sau:

- Hệ thống thông gió và điều hoà; Hệ thống điện; Hệ thống cấp/thoát nước; Hệ thống PCCC và Hệ thống an ninh giám sát có được coi thuộc nhóm mặt hàng tiêu dùng không, có được áp dụng quy định tại Điều 74 Thông tư số 38/2015/TT-BTC để được lựa chọn không thực hiện thủ tục hải quan không?

- Điều kiện áp dụng thuế suất 0%, khấu trừ, hoàn thuế GTGT đối với hàng hóa do nhà thầu đưa từ nội địa vào khu phi thuế quan để xây dựng nhà xưởng, văn phòng làm việc, lắp đặt thiết bị cho DNCX là mặt hàng thiết bị, vật tư thì có phải có tờ khai hải quan xuất khẩu không?

Trường hợp doanh nghiệp lựa chọn không làm thủ tục hải quan thì có được khấu trừ, hoàn thuế GTGT theo quy định?

Đề nghị các đơn vị có ý kiến tham gia và gửi ý kiến về Tổng cục Hải quan trước ngày 29/12/2023. Bản mềm ý kiến tham gia gửi vào địa chỉ email: vanttm@customs.gov.vn. Đầu mối liên hệ: chuyên viên Trần Thị Mai Vân, điện thoại 0977426060./.

Trân trọng./.

Nơi nhận:

- Như trên:

- Lưu: VT, GSQL (02b).

**KT. TỔNG CỤC TRƯỞNG
PHÓ TỔNG CỤC TRƯỞNG**

Nguyễn Văn Thọ